

(ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านการบริหาร
และการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ
กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร
ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้

ส่วนที่ ๑ บทสรุปผู้บริหาร

การแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นภารกิจงานด้านความมั่นคงสำคัญที่จะต้องเร่งขับเคลื่อนให้บรรลุเป้าหมายในการเสริมสร้างความปลอดภัยและความสันติสุขของประชาชนอย่างยั่งยืนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ตามที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) รวมทั้งนโยบายและแผนรองรับที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วยแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นด้านความมั่นคงที่มุ่งจัดการกับเงื่อนไขปัญหาที่มีอยู่เดิม ทั้งปวงให้หมดสิ้นไปและเฝ้าระวังมิให้เกิดเงื่อนไขใหม่ขึ้น (ร่าง) กรอบนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ที่มุ่งบรรลุในการเป็น “ชาติที่มั่นคง” ซึ่งหมายรวมถึงให้จังหวัดชายแดนภาคใต้มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินและอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข และ (ร่าง) นโยบายการบริหารและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ (พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๖๖) ที่มุ่งให้จังหวัดชายแดนภาคใต้มีความปลอดภัยและมีสันติสุขบนพื้นฐานของสังคมพหุวัฒนธรรมและการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

การดำเนินงานที่ผ่านมา สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ (สมช.) ในฐานะที่ได้รับมอบหมายในการกำกับการแปลงนโยบายไปสู่การปฏิบัติ ได้จัดทำแผนปฏิบัติการด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๕ เป็นเครื่องมือในการบูรณาการงานในห้วง ๕ ปีแรกของกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ตามนโยบายและแผนหลักที่เกี่ยวข้องข้างต้น ซึ่งปรากฏผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรม ได้แก่ สถานการณ์ความรุนแรงและจำนวนผู้บาดเจ็บ/เสียชีวิตลดลงอย่างมีนัยสำคัญ ประชาชนผู้เห็นต่างจากรัฐมีส่วนร่วมกับภาครัฐในการแก้ไขปัญหาเพิ่มขึ้น ภาคส่วนต่าง ๆ ให้การสนับสนุนการแก้ไขปัญหาเป็นอย่างดี รวมทั้งได้เพิ่มจำนวนพื้นที่ที่ประชาชนอยู่ร่วมกันอย่างสันติภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรม และระดับการพัฒนาทางเศรษฐกิจของพื้นที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ภาพรวมสถานการณ์ปัญหาที่เป็นผลจากเงื่อนไขที่มีอยู่เดิมคลี่คลายลงมาโดยลำดับ และมีสภาวะแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาตามศักยภาพของพื้นที่ในระยะต่อไป

ในการดำเนินงานของ สมช. ได้จัดทำแผนปฏิบัติการด้านการบริหารและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) แทนแผนปฏิบัติการด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๕ ที่สิ้นสุดลง โดยได้คำนึงถึงสภาวะแวดล้อมและแนวโน้มสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป รวมทั้งนโยบายและแผนหลักที่เกี่ยวข้องอันส่งผลโดยตรงต่อการกำหนดจุดเน้นของแผนงานและโครงการรองรับ ขณะเดียวกัน ให้ความสำคัญกับโครงสร้างการขับเคลื่อนงานตามคำสั่งนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๙/๒๕๖๔ ลงวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๖๔ ควบคู่กับแนวทางการขับเคลื่อนงานตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะพระราชบัญญัติการบริหารราชการจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๔-๕ และ ๙ ที่กำหนดให้มีการจัดทำยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการด้านความมั่นคงและด้านการพัฒนารองรับการขับเคลื่อนนโยบายการบริหารและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอ.รมน.) และ

ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) ตามลำดับตั้งนั้น เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องในการขับเคลื่อนงานได้อย่างมีเอกภาพและมีประสิทธิภาพในการจัดทำแผนปฏิบัติการฯ ฉบับนี้ จึงมุ่งเน้นการพัฒนาระบบที่เกี่ยวข้อง เพื่อการบูรณาการการทำงานร่วมกันของ สมช. กอ.รมน. และ ศอ.บต. ในการดำเนินการตามกฎหมายดังกล่าวทุกขั้นตอน ก่อนนำเสนอคณะรัฐมนตรี เพื่อลดความซ้ำซ้อนและเพิ่มประสิทธิภาพการแปลงนโยบายไปสู่การปฏิบัติให้สามารถบรรลุตามเจตนารมณ์และเป้าหมายที่กำหนดไว้

โดยที่ แผนปฏิบัติการฯ ในฐานะเป็นแผนระดับที่ ๓ ได้นำกรอบแนวคิดของยุทธศาสตร์ชาตินโยบายและแผนหลักข้างต้นโดยเฉพาะ ***(ร่าง) นโยบายการบริหารและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ (พ.ศ. ๒๕๖๔ -๒๕๖๖)*** ที่เป็นกรอบทิศทางในการแก้ไขปัญหาหลักตามพระราชบัญญัติการบริหารราชการจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. ๒๕๕๓ และได้ผ่านความเห็นชอบจากที่ประชุมสภาความมั่นคงแห่งชาติครั้งที่ ๑/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๖๔ ซึ่งอาศัยกรอบแนวคิดที่ได้รับการยอมรับจากทุกภาคส่วนมาใช้ในการกำหนดแผนงานสำคัญภายใต้แผนปฏิบัติการฯ ที่ครอบคลุมมิติทางด้านความมั่นคงและมิติด้านการพัฒนา ทั้งการพัฒนาเสริมความมั่นคงและการพัฒนาตามศักยภาพของพื้นที่โดยยังคงดำรงไว้ซึ่งความต่อเนื่องของวัตถุประสงค์ เป้าหมายสำคัญตามแผนปฏิบัติการฯ ฉบับที่กำลังสิ้นสุดลงควบคู่กับการพิจารณาปรับให้สอดคล้องจุดเน้นภายใต้นโยบายและแผนหลักที่เกี่ยวข้อง ซึ่งกำหนด **จุดศูนย์กลางของการแก้ไขปัญหาที่เน้นประชาชนเป็นศูนย์กลางและกำหนดเป้าหมายภาพรวม เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องที่มุ่งเน้นงานสำคัญ ในระยะ ๕ ปีต่อไป (พ.ศ. ๒๕๖๖ -๒๕๗๐) คือ การขจัดเงื่อนไขปัญหาความหวาดระแวง ความเสี่ยงต่อการละเมิดสิทธิมนุษยชน หรือข้อเรียกร้องต่าง ๆ ให้หมดไปรวมทั้งการยุติเหตุความรุนแรงในพื้นที่โดยสมบูรณ์ในปี พ.ศ. ๒๕๗๐**

ในภาพรวมแผนปฏิบัติการฯ มีการกำหนดแผนงานรองรับรวมทั้งสิ้น ๘ แผนงาน จำแนกเป็น ***มิติด้านความมั่นคง ๓ แผนงาน*** ซึ่งให้ความสำคัญกับการเพิ่มประสิทธิภาพงานข่าวกรอง การลดเหตุรุนแรงควบคู่กับการสร้างความปลอดภัย และการขับเคลื่อนกระบวนการพูดคุยเพื่อสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้ ขณะที่ ***มิติด้านการพัฒนา ๔ แผนงาน*** คือ การเพิ่มประสิทธิภาพการอำนวยความสะดวก การพัฒนาตามศักยภาพพื้นที่ควบคู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน การพัฒนาสังคมพหุวัฒนธรรมที่เข้มแข็ง และการเสริมสร้างความเข้าใจและประสานความร่วมมือในการแก้ไขปัญหา ตลอดจน กำหนดให้มี ***มิติด้านการบริหารจัดการภาครัฐ*** โดยเน้นการพัฒนากลไกภาครัฐและเจ้าหน้าที่รัฐให้มีประสิทธิภาพด้วยหลักธรรมาภิบาล ทั้งนี้ ในการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการฯ จำเป็นต้องมีการบูรณาการขับเคลื่อนงานอย่างประสานสอดคล้อง โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการกำหนดโครงการและกิจกรรมที่สอดคล้องกับแผนงาน และให้สำนักงบประมาณพิจารณาจัดสรรงบประมาณให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการฯ ดังที่กำหนดไว้ในมาตรา ๔ และมาตรา ๙ ของพระราชบัญญัติการบริหารราชการจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. ๒๕๕๓ ประกอบกับมาตรา ๗ ของพระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๕๑ และมาตรา ๑๖ ของพระราชบัญญัติสภาความมั่นคงแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๙

ส่วนที่ ๒ ความสอดคล้องกับแผน ๓ ระดับ ตามนโยบายของมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๐

๒.๑ ยุทธศาสตร์ชาติ (แผนระดับที่ ๑)

ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านความมั่นคง

เป้าหมาย ประชาชนอยู่ดี กินดี และมีความสุข บ้านเมืองมีความมั่นคงในทุกมิติและทุกระดับกองทัพ หน่วยงานด้านความมั่นคง ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน มีความพร้อมในการป้องกันและแก้ไขปัญหา ความมั่นคงประเทศไทยมีบทบาทด้านความมั่นคงเป็นที่ชื่นชมและได้รับการยอมรับโดยประชาคมระหว่างประเทศ รวมทั้งการบริหารจัดการความมั่นคงมีผลสำเร็จที่เป็นรูปธรรมอย่างมีประสิทธิภาพ

ประเด็นยุทธศาสตร์ ๔.๒.๓ การสร้างความปลอดภัยและความสันติสุขอย่างถาวรในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

๒.๒ แผนระดับที่ ๒ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และนโยบายด้านความมั่นคง

๒.๒.๑ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

ประเด็นความมั่นคง

๑) เป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทฯ

(๑) เป้าหมายที่ ๑ ประเทศชาติมีความมั่นคงในทุกมิติ และทุกระดับเพิ่มขึ้นมีตัวชี้วัด คือ ดัชนีสันติภาพโลก (อันดับในประชาคมโลก) (ค่าตัวชี้วัดในระยะที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ คือ ๑ ใน ๕๐ ของโลก)

(๒) เป้าหมายที่ ๒ ประชาชนอยู่ดี กินดีและมีความสุขดีขึ้น มีตัวชี้วัด คือ ดัชนีชี้วัดความสุขของประชากรไทย (อันดับในประชาคมโลก) (ค่าตัวชี้วัดในระยะที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ คือ ๑ ใน ๓๐ ของโลก)

๒) แผนย่อยการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง

(๑) แนวทางการพัฒนาส่วนการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรและการพัฒนาประเทศฯ) ป้องกันและแก้ไขปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้

(๒) เป้าหมายของแผนย่อยภาคใต้มีความสงบสุขร่มเย็น ประกอบด้วย ๓ ตัวชี้วัดคือ

(๒.๑) จำนวนงบประมาณด้านความมั่นคงในการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ลดลง (ค่าตัวชี้วัดในระยะที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ คือ ลดลงร้อยละ ๑๐ ต่อปี)

(๒.๒) วัตถุประสงค์จำนวนเหตุรุนแรง/สูญเสียชีวิต (ค่าตัวชี้วัดในระยะที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ คือ เหตุการณ์ความรุนแรงยุติภายในปี ๒๕๗๐)

(๒.๓) ปริมาณการเข้า-ออกของนักท่องเที่ยว และมูลค่าการลงทุนในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ (ค่าตัวชี้วัดในระยะที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ คือ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๐ ต่อปี)

(๓) การบรรลุเป้าหมายตามแผนย่อยของแผนแม่บทฯ มุ่งจัดการกับเงื่อนไขปัญหาที่มีอยู่เดิมทั้งปวงให้หมดสิ้นไป และเฝ้าระวังมิให้เกิดเงื่อนไขใหม่ขึ้น โดยน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและศาสตร์พระราชา มาเป็นกรอบแนวทางนำในการดำเนินงานแก้ไขและป้องกันปัญหาตลอดไปจนถึงการผลักดันยุทธศาสตร์

พระราชทาน “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” ไปสู่การปฏิบัติจริงในพื้นที่ เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหที่สาเหตุอย่างแท้จริง พร้อมนำความสงบสันติสุขอย่างยั่งยืนกลับคืนสู่ประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ รวมทั้งสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชนทั้งประเทศ และนานาชาติต่อไป โดยมีแนวคิดในการดำเนินการที่สำคัญประกอบด้วย

(๓.๑) การมุ่งดำเนินการต่อจุดศูนย์ดุลหลักของปัญหาและแนวทางการปฏิบัติของ ขบวนการในพื้นที่ ด้วยการลดขีดความสามารถของขบวนการและแนวร่วมในทุกระดับ

(๓.๒) ดำเนินการป้องกันเหตุรุนแรงที่จะเกิดขึ้นในพื้นที่ และกับประชาชนกลุ่มเสี่ยง

(๓.๓) ระวังยับยั้งการบ่มเพาะเยาวชน เพื่อจัดตั้งมวลชนสนับสนุนในอนาคต

(๓.๔) ยุติการขยายแนวคิดที่ถูกบิดเบือนจากหลักศาสนาที่ถูกต้อง

(๓.๕) ให้ความสำคัญกับการขยายความร่วมมือกับองค์กรต่างประเทศนานาชาติและ ภาคประชาชน

๒.๒.๒ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ

๑) นโยบายที่ ๓ : ป้องกันและแก้ไขการก่อเหตุรุนแรงในจังหวัดชายแดนภาคใต้

๒) การป้องกันและแก้ไขปัญหการก่อเหตุรุนแรงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ รองรับ นโยบายที่ ๓ : ป้องกันและแก้ไขการก่อเหตุรุนแรงในจังหวัดชายแดนภาคใต้

๓) เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ ประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้มีความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินและอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

๔) ตัวชี้วัด ได้แก่ (๑) จำนวนเหตุการณ์ความรุนแรงในพื้นที่ชายแดนภาคใต้ (๒) อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจชายแดนภาคใต้ (๓) ระดับความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับประเด็นจังหวัดชายแดนภาคใต้ ภายในประเทศ และ (๔) การกล่าวถึงปัญหการก่อเหตุรุนแรงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ในเวทีนานาชาติ ไม่ส่งผลกระทบต่อ การแก้ไขปัญหและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ของรัฐบาล

๕) กลยุทธ์

(๑) บูรณาการการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐให้เป็นระบบ มีเอกภาพ และเปิดโอกาสให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วม โดยน้อมนำยุทธศาสตร์พระราชทาน “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” หลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง เกษตรทฤษฎีใหม่ ซึ่งเป็นศาสตร์พระราชาเป็นหลักในการปฏิบัติ รวมทั้งให้ความสำคัญกับการ ดำเนินงานด้วยหลักธรรมาภิบาล พัฒนานองคความรู้นำหลักวิชาการสากลมาประยุกต์ใช้ในการแก้ไขปัญห ตลอดจน ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้บรรลุผลสัมฤทธิ์โดยตรงต่อสาเหตุหลักของปัญห

(๒) เพิ่มประสิทธิภาพงานด้านการข่าวและระบบบูรณาการฐานข้อมูลด้านความมั่นคง เพื่อวิเคราะห์และประเมินสถานการณ์ด้านการข่าวเชิงรุก รวมทั้งกำหนดแนวทางการมุ่งแก้ไขต่อจุดศูนย์ดุลหลักของ ปัญหการก่อเหตุรุนแรงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

(๓) เพิ่มประสิทธิภาพด้านการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินผ่านระบบการดำเนินงานด้านความมั่นคงด้วยการให้ความสำคัญกับการเฝ้าตรวจพื้นที่เสี่ยง สร้างความเข้มแข็งของหมู่บ้านและชุมชน รวมทั้งพัฒนาทักษะและขีดความสามารถของกำลังประชาชนและกำลังประจำถิ่นให้พร้อมในการดูแลความปลอดภัยในพื้นที่ ตลอดจนการเพิ่มประสิทธิภาพการป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยแทรกซ้อน

(๔) พัฒนางานด้านการอำนวยความสะดวกที่เพิ่มพูนความเชื่อมั่นและลดความหวาดระแวงระหว่างประชาชนกับรัฐ โดยยึดถือความเป็นธรรม และใช้กระบวนการยุติธรรมตามหลักนิติธรรม สนับสนุนและเคารพหลักสิทธิมนุษยชน พัฒนาระบบกลไกคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน ตลอดจนให้ความช่วยเหลือเยียวยาเจ้าหน้าที่และประชาชน รวมถึงผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์การก่อเหตุรุนแรงอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม

(๕) ส่งเสริมสภาวะแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการสร้างสันติสุขโดยยึดมั่นแนวทางสันติวิธี และสร้างความเข้าใจให้ภาคส่วนต่างๆภายในประเทศรวมทั้งภาคประชาสังคมในพื้นที่ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ การเฝ้าระวังแนวคิดสุดโต่งที่เผยแพร่สู่กลุ่มผู้ปกครอง ครอบครัว สตรี และเยาวชนทั้งในและนอกสถานศึกษาซึ่งอยู่ในพื้นที่นอกพื้นที่และในต่างประเทศอย่างทั่วถึง ตลอดจนส่งเสริมให้มีการจัดระบบการศึกษาที่เกื้อหนุนให้เกิดสภาวะสันติสุข

(๖) ประสานความร่วมมือเชิงสร้างสรรค์ในระดับนโยบายระหว่างรัฐกับองค์กรระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการก่อเหตุรุนแรงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ พร้อมทั้งสร้างความเข้าใจและสร้างการรับรู้ที่ถูกต้องตามข้อเท็จจริงของปัญหา และแนวทางการแก้ไขปัญหาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทยต่อนานาชาติ

(๗) ส่งเสริมความต่อเนื่องของกระบวนการพูดคุยเพื่อสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้เพื่อแสวงหาทางออกจากความขัดแย้งและความรุนแรง โดยเฉพาะการพูดคุยเพื่อสันติสุขกับผู้ที่ไม่เห็นต่างจากรัฐทั้งพื้นที่ในประเทศและพื้นที่ต่างประเทศ ในการเสริมสร้างสภาวะแวดล้อมที่เหมาะสม ปลอดภัย รองรับการพูดคุยเพื่อสันติสุข และมีหลักประกันของความต่อเนื่องและความเชื่อมั่นของทุกกลุ่มในการเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการพูดคุยเพื่อสันติสุข

(๘) สนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากการเชื่อมโยงเศรษฐกิจไปยังระดับภูมิภาค ประเทศและต่างประเทศ รวมถึงยกระดับรายได้ของประชาชนในพื้นที่ให้เทียบเท่ากับภูมิภาคอื่น พร้อมทั้งให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ทั่วถึงและเท่าเทียมกันโดยคำนึงถึงวิถีชีวิต อัตลักษณ์ และหลักศาสนาของประชาชนในพื้นที่ ตลอดจนให้ความสำคัญกับการดูแลทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทั้งนี้ เพื่อมุ่งเน้นขจัดเงื่อนไขที่กระทบต่อความมั่นคงอย่างแท้จริง

๒.๓ แผนระดับที่ ๓ แผนที่เกี่ยวข้อง

๒.๓.๑ นโยบายการบริหารและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ (พ.ศ.๒๕๖๔ - ๒๕๖๖)

๑) กรอบแนวคิดนโยบาย

(๑) การน้อมนำแนวพระราชดำริและหลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศรมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” “หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” และ “การพัฒนาตามภูมิสังคม” รวมทั้งพระราชปณิธานของพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินท-

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครเจ้าอยู่หัว คือ “การสืบสาน รักษา และต่อยอด และครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งอาณาราษฎรตลอดไป” และแนวพระราชดำริ “จิตอาสา เราทำความดี ด้วยหัวใจ” เป็นกรอบการดำเนินงาน

(๒) การยึดมั่นในหลักการแก้ไขปัญหาโดยอาศัยการจัดการความขัดแย้งตามแนวทางสันติวิธี รวมทั้งการยึดถือในหลักนิติรัฐ นิติธรรม และหลักสิทธิมนุษยชน ตลอดจนตระหนักและเคารพในพันธกรณีระหว่างประเทศที่ไทยเป็นภาคี

(๓) การใช้กระบวนการการมีส่วนร่วมของประชาชนและทุกภาคส่วน รวมถึงหนุนเสริมโดยใช้ชุมชนเป็นศูนย์กลางในการแก้ไขปัญหาอย่างเป็นรูปธรรม และการบริหารจัดการบนพื้นฐานของหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองแบบร่วมมือกัน

(๔) การบริหารจัดการบนพื้นฐานความหลากหลายทางวัฒนธรรม โดยยอมรับคุณค่าความเป็นมนุษย์ ความแตกต่างหลากหลายทางอัตลักษณ์รวมถึงการไม่เลือกปฏิบัติในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาพื้นที่

๒) วิสัยทัศน์

“จังหวัดชายแดนภาคใต้มีความปลอดภัยและมีสันติสุขบนพื้นฐานของสังคมพหุวัฒนธรรมและการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน”

๓) วัตถุประสงค์และประเด็นนโยบาย

เพื่อให้การแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้สอดคล้องกับสถานะแวดล้อมและแนวโน้มสถานการณ์ กรอบแนวคิด และวิสัยทัศน์ จึงกำหนดวัตถุประสงค์ของนโยบาย รวม ๖ ข้อ ดังนี้

(๑) เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงปลอดภัย และความสงบสันติโดยปราศจากเงื่อนไขที่เอื้อต่อการใช้ความรุนแรงจากทุกฝ่ายในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

(๒) เพื่อขับเคลื่อนกระบวนการพูดคุยเพื่อสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้ อันเป็นวาระแห่งชาติภายใต้เจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยให้มีความต่อเนื่อง และเสริมสร้างสถานะแวดล้อมที่เอื้อต่อกระบวนการพูดคุยเพื่อสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้ บนพื้นฐานของการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

(๓) เพื่อพัฒนากระบวนการยุติธรรมและการเยียวยาให้เป็นธรรม ทัวถึง และขจัดเงื่อนไขความไม่เป็นธรรม รวมทั้งลดความหวาดระแวงทุกรูปแบบและฟื้นคืนความไว้วางใจต่อกัน โดยคำนึงถึงสิทธิมนุษยชน

(๔) เพื่อยกระดับการพัฒนาให้เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ โดยมุ่งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจ ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิต และความต้องการของประชาชนในพื้นที่อย่างแท้จริง

(๕) เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน และเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชนให้เกื้อหนุนต่อการพัฒนาและแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้

(๖) เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจและประสานความร่วมมือกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้องทั้งภายในประเทศและภายนอกประเทศ รวมทั้งสนับสนุนการพัฒนาและแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ส่วนที่ ๓ สารสำคัญของแผนปฏิบัติการด้านการบริหารและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

๓.๑ การประเมินสถานการณ์ ปัญหา และความจำเป็นของแผนปฏิบัติการด้านการบริหารและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

แผนปฏิบัติการด้านการบริหารและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นเครื่องมือสำคัญในการขับเคลื่อนการดำเนินงานของทุกหน่วยงาน ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของนโยบายการบริหารและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยได้กำหนดการปฏิบัติงานของหน่วยงานด้านความมั่นคง และด้านการพัฒนา ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันอย่างเป็นเอกภาพ ทั้งนี้ ที่ผ่านมา สมช. กับ ศอ.บต.และ กอ.รมน. พร้อมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ร่วมกันขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๕) เพื่อให้บรรลุผลตามเจตนารมณ์ของแผนแม่บทยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นความมั่นคง ที่มุ่งเป้าหมายลดเหตุรุนแรงในพื้นที่ รวมทั้งการปรับสภาพแวดล้อมเพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาศักยภาพของพื้นที่ผ่านการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนกลุ่มเป้าหมาย และการสร้างสภาวะการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข ภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรม ควบคู่ไปกับการพัฒนาเศรษฐกิจทั้งในระดับฐานราก และระดับมหภาคที่เชื่อมโยงกับภูมิภาคอื่น ๆ ของประเทศ

ทั้งนี้ จากการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการฯ ในระยะที่ ๑ ได้ปรากฏผลสัมฤทธิ์ที่สำคัญจำแนกตามมิติงานซึ่งในมิติงานความมั่นคง ปรากฏสถิติการสูญเสียจากเหตุการณ์ความรุนแรงลดลงอย่างมีนัยยะสำคัญ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ มีสถิติการก่อเหตุรุนแรง จำนวน ๘๘ เหตุการณ์เมื่อเปรียบเทียบกับจากระยะ ๕ ปีที่ผ่านมา (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) โดยรวมลดลงร้อยละ ๔๖ นอกจากนี้ ประชาชนกลุ่มเป้าหมายได้เข้ามามีส่วนร่วมกับภาครัฐ ในการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้เพิ่มมากขึ้น ประกอบกับนานาชาติได้ให้การสนับสนุนการแก้ไขปัญหาและพัฒนาพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ของรัฐบาลไทย โดยไม่ปรากฏข้อร้องเรียนต่อแนวทางการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ของรัฐบาลไทยในเวทีระดับนานาชาติ ขณะที่มิติงานพัฒนาสามารถเพิ่มจำนวนประชาชนและพื้นที่ที่ได้รับการส่งเสริมให้สามารถอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรม รวมทั้งสามารถเพิ่มจำนวนการลงทุนในพื้นที่สำหรับการพัฒนาเศรษฐกิจในรอบ ๕ ปีที่ผ่านมาเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๕.๔ และเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาในพื้นที่ได้เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๑.๙ ต่อปี

สรุปประเด็นวิเคราะห์เงื่อนไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ในคราวการจัดทำร่างนโยบายการบริหารและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๖๖ โดย สมช. ได้ประชุมร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อพิจารณายกร่างนโยบายการบริหารและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พร้อมทั้งรับฟังความคิดเห็นจากทุกภาคส่วน ทั้งภาควิชาการ ภาครัฐ และภาคประชาชนซึ่งในการทบทวนสถานการณ์ปัญหาในพื้นที่ ได้ข้อสรุปว่าสาเหตุหลักสำคัญมาจากเงื่อนไขซึ่งมีความละเอียดอ่อน มีความซับซ้อน และเชื่อมโยงกันใน ๓ ระดับ ได้แก่

๑) เงื่อนไขระดับบุคคล ซึ่งเป็นเงื่อนไขที่เกิดจากกลุ่มต่าง ๆ ทั้งกลุ่มคนไทยบางกลุ่มที่เห็นต่างจากรัฐ โดยได้นำเงื่อนไขความแตกต่างทางชาติพันธุ์ ศาสนา และประวัติศาสตร์บางช่วงเวลาซึ่งส่งผลต่อความรู้สึกต่อต้านรัฐ สร้างความชอบธรรมในการต่อสู้ด้วยการใช้ความรุนแรง เพื่อบรรลุเป้าหมายตามอุดมการณ์จนส่งผลเสียต่อชีวิตและทรัพย์สินของตนเอง ครอบครัว ชุมชนและสังคมในพื้นที่

๒) เงื่อนไขระดับโครงสร้าง ซึ่งเป็นเงื่อนไขที่เกิดจากโครงสร้างการปกครองและการบริหารราชการในระดับต่าง ๆ

๓) เงื่อนไขระดับวัฒนธรรม โดยพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นสังคมที่มีลักษณะเฉพาะในเชิงวัฒนธรรมที่แตกต่างจากสังคมพื้นที่อื่น ๆ ของประเทศ

ดังนั้น ในการทบทวนแผนปฏิบัติการด้านการบริหารและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อให้สอดคล้องกับเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และนโยบายที่เกี่ยวข้อง สมช. ศอ.บต. และ กอ.รมน. จึงได้วิเคราะห์สาเหตุเงื่อนไขต่าง ๆ โดยใช้เครื่องมือ PESTEL รวมทั้งได้รวบรวมผลการดำเนินงานที่ผ่านมา พร้อมกับวิเคราะห์แนวทางการดำเนินงานด้วยเครื่องมือ SWOT Analysis ตลอดจนศึกษาข้อมูลงานวิชาการเพิ่มเติมสรุปเงื่อนไขที่เป็นสาเหตุหลักของปัญหาในแต่ละด้าน ดังนี้

เงื่อนไขระดับวัฒนธรรมพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้มีความท้าทายที่เกิดจากความหลากหลายทางวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ และความเชื่อ/ความศรัทธาทางศาสนาที่มีความละเอียดอ่อนโดยมีลักษณะที่เป็นความเฉพาะของพื้นที่อื่นเป็นพื้นฐานสำคัญของการกำหนดวิถีชีวิตของประชาชนที่ได้แสดงออกในด้านต่าง ๆ อาทิ การใช้ภาษา การแต่งกาย และการศึกษา อีกทั้งได้พบว่าประชาชนบางกลุ่มได้แสดงจุดยืนการดำรงรักษาอัตลักษณ์ของพื้นที่ผ่านทางเวทีสาธารณะและเวทีนานาชาติก็وبرกับมีบางกลุ่มได้นำเงื่อนไขทางวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ และความเชื่อ/ความศรัทธาทางศาสนาไปบิดเบือนสร้างความชอบธรรมในการก่อความรุนแรงในพื้นที่ ดังนั้น ในความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวดังกล่าว การใช้มุมมองวัฒนธรรมแบบเหมารวมกำหนดแนวทางการแก้ปัญหา รวมทั้งการขาดความเข้าใจและขาดการบริหารจัดการในความหลากหลายทางวัฒนธรรมในพื้นที่ที่เหมาะสมจึงกลายเป็นเงื่อนไขหลักของปัญหาในพื้นที่ที่ยังดำรงอยู่อย่างต่อเนื่อง

เงื่อนไขระดับโครงสร้าง ด้านการดำเนินงานของภาครัฐ ซึ่งรัฐบาลได้พัฒนาออกแบบโครงสร้างหน่วยงานของรัฐบางหน่วยงานที่คำนึงถึงลักษณะเฉพาะของพื้นที่แล้ว อาทิ การพัฒนา ศอ.บต. ให้เป็นหน่วยงานถาวรตามกฎหมายการบริหารราชการจังหวัดชายแดนภาคใต้แต่ยังมีประเด็นการบริหารงานภาครัฐที่เชื่อมโยงกับโครงสร้างหน่วยงาน โดยเฉพาะผู้ปฏิบัติงานที่ยังไม่ได้รับการปรับปรุงสมรรถนะให้พร้อมรองรับกับลักษณะเฉพาะของพื้นที่ การขาดความเข้าใจต่อปัญหาที่แท้จริง และขาดความต่อเนื่องของการแก้ปัญหา รวมถึงการทุจริตคอร์รัปชันของหน่วยงานรัฐที่ทำให้การบริหารงบประมาณของภาครัฐไม่มีประสิทธิภาพมากพอ ได้ส่งผลให้เกิดการเคลื่อนไหวของภาคประชาสังคมที่เห็นต่างจากรัฐ และการเรียกร้องของผู้ได้รับผลกระทบจากการดำเนินงานของรัฐในหลายครั้ง

ทั้งนี้ เงื่อนไขระดับวัฒนธรรม และเงื่อนไขระดับโครงสร้างเป็นสาเหตุสำคัญของการนำไปสู่ความรู้สึกแปลกแยก เกิดความหวาดระแวงและกลายเป็นความขัดแย้ง จนบางกลุ่มเลือกใช้ความรุนแรงเป็นทางออกของความขัดแย้งดังกล่าว ซึ่งจากข้อมูลการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ต้องขังคดีความมั่นคงและเจ้าหน้าที่เรือนจำพบว่า ความรู้สึกถึงความไม่ยุติธรรมที่สั่งสมมาในอดีต และการไม่ได้รับความเป็นธรรมที่เกิดขึ้นบางกรณี/บางเหตุการณ์ในปัจจุบันซึ่งมักถูกบางกลุ่มที่ไม่หวังดีนำไปแสวงประโยชน์เดิมเชื่อความคับแค้นใจเพิ่มมากขึ้นขณะที่เจ้าหน้าที่รัฐไม่เข้าใจและละเลยการเข้าถึงประชาชนจึงเป็นเงื่อนไขสำคัญของการแสดงออกด้วยการใช้ความรุนแรง ดังที่ปรากฏสถานการณ์การก่อเหตุรุนแรงในหลายพื้นที่ซึ่งสร้างความเสียหายกระทบต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในวงกว้าง และยังมีการ

มุ่งเป้าหมายก่อเหตุต่อเจ้าหน้าที่รัฐ เพื่อเป็นการตอบโต้และแสดงออกถึงสัญลักษณ์ในวันสำคัญต่าง ๆ กลายเป็นวงจรก่อความรุนแรงหมุนเวียนต่อไปไม่มีวันจบสิ้น

นอกจากเงื่อนไขสำคัญที่เป็นสาเหตุหลักตามที่ได้กล่าวข้างต้นแล้วยังพบว่า มีปัจจัยอื่น ๆ ที่เกาะเกี่ยว กับเงื่อนไขหลักจนส่งผลให้ปัญหาพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้มีความสลับซับซ้อนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้สรุปข้อมูลเบื้องต้นได้ ดังนี้

ด้านเศรษฐกิจ จากข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน(จปฐ.)จากกรมการพัฒนาชุมชนกระทรวงมหาดไทย พบว่า เกณฑ์รายได้ครัวเรือนเฉลี่ยของประชาชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ มีจำนวน ๖๑,๐๒๖ บาท/คน/ปี เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา (ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ มีรายได้จำนวน ๕๙,๕๓๔ บาท/คน/ปี และ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ จำนวน ๖๑,๐๒๕ บาท/คน/ปี) อย่างไรก็ตาม ตามเกณฑ์ จปฐ. โดยรวมยังคงมีครัวเรือน ใน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ตกเกณฑ์ จปฐ. โดยการวัดผลในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ พบว่ามีครัวเรือนตกเกณฑ์ จปฐ. (รายได้ต่ำกว่า ๓๘,๐๐๐ บาท/คน/ปี) รวม ๕,๒๘๙ ครัวเรือน (จังหวัดปัตตานี ๓,๓๓๑ ครัวเรือน จังหวัดนราธิวาส ๑,๓๒๘ ครัวเรือน และจังหวัดยะลา ๖๓๐ ครัวเรือน) และเมื่อพิจารณาเกณฑ์ด้านผลิตภัณฑ์ภาค (GRP per capita) จากข้อมูลทางด้านผลิตภัณฑ์ภาค (GRP per capita)ในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้เมื่อปีพ.ศ. ๒๕๖๒ พบว่ามีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวม ณ ราคาประจำปี เท่ากับ ๑๓๙,๑๗๓ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๐.๘ ของผลิตภัณฑ์มวลรวม ประเทศ

สำหรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรม มากขึ้นโดยเฉพาะภาคอุตสาหกรรมที่รองรับต่อการผลิตในภาคการเกษตรโดยมีสัดส่วนการผลิตที่ร้อยละ ๙ ขณะที่ภาค บริการซึ่งมีขนาดเล็ก เมื่อเทียบกับภูมิภาคอื่น ๆ แต่มีแนวโน้มการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง จึงยังคงต้องเพิ่ม ประสิทธิภาพการพัฒนาทักษะ ภาษา และมาตรฐานการบริการ เพื่อเพิ่มความเชื่อมั่นให้แก่ผู้ประกอบการ และนักลงทุน

สำหรับปัญหาด้านความยากจนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้สถิติปี พ.ศ. ๒๕๖๓ มีสัดส่วนคนจน อยู่ในระดับสูงที่ร้อยละ ๒๘.๗๐ ซึ่งสูงกว่าสัดส่วนคนจนระดับประเทศที่มีอัตราร้อยละ ๖.๘๔ โดยจังหวัดปัตตานี มีจำนวนและสัดส่วนคนจนสูงที่สุดอยู่ที่ร้อยละ ๔๓.๙๖ เป็นลำดับที่ ๗๗ ของประเทศ รองลงมาคือจังหวัดนราธิวาส และจังหวัดยะลาที่มีสัดส่วนคนจนอยู่ที่ร้อยละ ๒๔.๖๕ และ ๑๗.๔๙ จัดเป็นลำดับที่ ๗๕ และ ๖๙ ของประเทศ ตามลำดับ เนื่องจากประชากรส่วนใหญ่มีอาชีพการเกษตรและประมงพื้นบ้านซึ่งขาดความมั่นคงด้านรายได้ในขณะที่ ผู้ประกอบอาชีพประมงทะเล ซึ่งเป็นฐานเศรษฐกิจหลักของจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ได้รับผลกระทบจากมาตรการ IUU Fishing และอยู่ระหว่างการให้ช่วยเหลือจากภาครัฐ

ด้านการศึกษา พบว่า จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรในพื้นที่เพิ่มขึ้น แต่ยังคงต่ำกว่าค่าเฉลี่ย ของประเทศ โดยประชากรพื้นที่ภาคใต้ชายแดนมีจำนวนปีการศึกษาเฉลี่ย ๘.๘ ปี แต่ยังคงต่ำกว่าค่าเฉลี่ยประเทศ (๙.๑๖ ปี) อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาเป็นรายจังหวัดพบว่าจังหวัดยะลา มีจำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยสูงสุด ๙.๔ ปี และ จังหวัดนราธิวาสมีจำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยต่ำสุด ๘.๑ ปี สำหรับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาอยู่ในระดับต่ำ และมีการสอนในหลักสูตรเพื่อการประกอบอาชีพน้อยผลการสอบ O-NET ชั้น ม.๓ (๕ วิชาหลัก) ในปีการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๒ อยู่ที่ร้อยละ ๓๑.๒๙ ซึ่งต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศที่ร้อยละ ๓๖.๘๙

ด้านการลงทุน ในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ตัวเลขเงินลงทุนภาคอุตสาหกรรมในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีจำนวน ๒๕,๒๐๕ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๐.๓ ของประเทศ หดตัวลงร้อยละ ๑.๗เมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาในระยะ ๕ ปี ที่ผ่านมา (ปี ๒๕๕๙ - ๒๕๖๓) พบว่าเงินลงทุนภาคอุตสาหกรรมมีการขยายตัวเพิ่มขึ้นเฉลี่ยต่อปีร้อยละ ๑๕.๔ และการจ้างงานขยายตัวเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ ๒๓ จังหวัดที่มีเงินลงทุนมากที่สุดคือจังหวัดยะลา มูลค่า ๑๑,๙๑๘ ล้านบาท รองลงมาคือจังหวัดปัตตานี มูลค่า ๙,๐๑๑ ล้านบาท และจังหวัดนราธิวาส มูลค่า ๔,๒๗๕.๗ ล้านบาท

ด้านการท่องเที่ยว ข้อมูลจาก กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาพบว่า ในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ พื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้มีรายได้จากการท่องเที่ยว รวม ๒,๕๓๕.๘๗ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๐.๓ ของรายได้การท่องเที่ยวของประเทศ และมีนักท่องเที่ยวจำนวน ๑.๗ ล้านคนเพิ่มขึ้นในระยะ ๕ ปีที่ผ่านมา (พ.ศ.๒๕๕๙ - ๒๕๖๓) มีอัตราการขยายตัวของนักท่องเที่ยวเฉลี่ยต่อปีร้อยละ ๑.๙ และมีสัดส่วนนักท่องเที่ยวในประเทศเปรียบเทียบกับนักท่องเที่ยวต่างชาติ ร้อยละ ๔๙.๕๓ ต่อ ๔๐.๔๗ ตามลำดับทั้งนี้ จังหวัดยะลามีสัดส่วนนักท่องเที่ยวสูงที่สุด ร้อยละ ๕๐.๑ เนื่องจากมีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและเมืองชายแดนเบตงซึ่งเป็นที่ยอมรับของนักท่องเที่ยวทั้งในประเทศและประเทศเพื่อนบ้านนิยมเดินทางมาท่องเที่ยว รองลงมาคือจังหวัดนราธิวาส ร้อยละ ๔๙.๑ และจังหวัดปัตตานีมีสัดส่วนต่ำที่สุดร้อยละ ๑๗.๑ สำหรับการท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

อย่างไรก็ตาม จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้อย่างต่อเนื่อง ระหว่างปีพ.ศ. ๒๕๖๓- ๒๕๖๔ ทำให้มีจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ลดลงอย่างมีนัยยะสำคัญ โดยเฉพาะจำนวนนักท่องเที่ยวจากต่างประเทศ ซึ่งเมื่อภายหลังสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19 ลดความรุนแรงลงจนพื้นที่สามารถกลับเข้าสู่สภาวะปกติจะเป็นโอกาสสำคัญในการเร่งรัดฟื้นฟูบรรยากาศการท่องเที่ยวให้สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาในพื้นที่ได้อีกครั้งหนึ่ง

ด้านสาธารณสุข ยังคงพบปัญหาการเสียชีวิตของมารดาระหว่างการคลอดบุตร ในอัตรา ๕๒.๒ คนต่อการเกิดมีชีพแสนคน ซึ่งเป็นอัตราที่สูงเมื่อเทียบกับภาพรวมของประเทศ โดยพบมากในจังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส ตามลำดับ ส่วนสถานการณ์การตายของทารกในช่วง พ.ศ. ๒๕๖๒ มีอัตรา ๘.๕ คนต่อการเกิดมีชีพพันคนซึ่งสูงกว่าระดับประเทศที่มีอัตรา ๕.๗ คนต่อการเกิดมีชีพพันคน ซึ่งลดลงจาก พ.ศ. ๒๕๕๘ (ระยะ ๕ ปีที่ผ่านมา) ที่อัตรา ๑๐.๒ คนต่อการเกิดมีชีพพันคน โดยจังหวัดนราธิวาสมีอัตราการตายของทารกสูงสุด รองลงมาคือจังหวัดปัตตานี และยะลาตามลำดับ อย่างไรก็ตาม ในส่วนของอัตราการเจ็บป่วยของโรคสำคัญ อาทิ โรคหัวใจ โรคเบาหวาน และความดันมีแนวโน้มลดลง ขณะที่อัตราการเข้าถึงบริการด้านสาธารณสุขของประชาชนมีแนวโน้มที่เพิ่มสูงขึ้น โดยเฉพาะการให้ความช่วยเหลือผู้ป่วยในลักษณะเชิงรุก

กล่าวโดยสรุปได้ว่า จากสถานการณ์ที่เป็นเงื่อนไข และปัจจัยด้านต่าง ๆ แสดงให้เห็นว่า จังหวัดชายแดนภาคใต้มีปัญหาความท้าทายที่เกิดทั้งในแนวดิ่งทั้งปัญหาความเหลื่อมล้ำ การกระจายรายได้ และปัญหาด้านความยากจน ที่นำไปสู่ปัญหาคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ตลอดจนพบปัญหาในแนวนอนที่เกิดจากสังคมที่ยังขาดความเข้าใจในหลากหลายของเชื้อชาติ ศาสนา วัฒนธรรม และอัตลักษณ์ของพื้นที่ตลอดจนพบว่าความรู้สึกที่ไม่ได้รับความเป็นธรรมและความไม่ยุติธรรมเป็นเงื่อนไขสำคัญที่ต้องมีการกำหนดแนวทางการแก้ปัญหาที่เป็นรูปธรรม และ

บนหลักสันติวัฒนธรรม ทั้งในด้านความมั่นคง และด้านการพัฒนาที่สอดคล้องเป้าหมายต่อกันและกันด้วยการมีระบบการบริหารจัดการที่เข้าใจต่อความหลากหลายทางวัฒนธรรมของพื้นที่ ดังนั้น การจัดทำแผนปฏิบัติการฯ ฉบับนี้จึงกำหนดแนวทางการพัฒนาออกเป็น ๓ แนวทาง คือ แนวทางด้านความมั่นคง แนวทางด้านการพัฒนาและแนวทางการบริหารจัดการภาครัฐ เพื่อจัดระบบการดำเนินงานในแต่ละด้านให้มีลักษณะการบูรณาการงานร่วมกันของหน่วยงานต่าง ๆ รวมทั้งการกำหนดกรอบวิธีการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามความมุ่งหมายของแผนงาน โดยเฉพาะการดำเนินงานและแก้ไขปัญหาเพื่อขจัดเงื่อนไขด้านต่าง ๆ และป้องกันมิให้เกิดเงื่อนไขใหม่บนฐานการสร้าง ความเข้าใจ การเข้าถึง การสร้างส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการแก้ไขปัญหาและการบริหารจัดการด้านต่าง ๆ เพื่อสร้างความสันติสุขให้กลับคืนสู่พื้นที่อย่างถาวร

๓.๒ สารสำคัญของแผนปฏิบัติการด้านการบริหารและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ (พ.ศ. ๒๕๖๖ -๒๕๗๐)

๓.๒.๑ วัตถุประสงค์

๑) เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงปลอดภัย และความสงบสันติโดยปราศจากเงื่อนไขที่เอื้อต่อการใช้ความรุนแรงจากทุกฝ่ายในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

๒) เพื่อขับเคลื่อนกระบวนการพูดคุยเพื่อสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้ อันเป็นวาระแห่งชาติภายใต้เจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ให้มีความต่อเนื่อง และเสริมสร้างสภาวะแวดล้อมที่เอื้อต่อกระบวนการพูดคุยเพื่อสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้ บนพื้นฐานของการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

๓) เพื่อพัฒนากระบวนการยุติธรรมและการเยียวยาให้เป็นธรรม ทัวถึง และขจัดเงื่อนไขความไม่เป็นธรรม รวมทั้งลดความหวาดระแวงทุกรูปแบบและฟื้นคืนความไว้วางใจต่อกัน โดยคำนึงถึงหลักสิทธิมนุษยชน

๔) เพื่อยกระดับการพัฒนาให้เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ โดยมุ่งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจ ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิต และความต้องการของประชาชนในพื้นที่อย่างแท้จริง

๕) เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน และเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน ให้เกื้อหนุนต่อการพัฒนาและแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้

๖) เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจและประสานความร่วมมือกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้องทั้งภายในประเทศและภายนอกประเทศ รวมทั้งสนับสนุนการพัฒนาและแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓.๒.๒ เป้าหมายและตัวชี้วัด

๑) เป้าหมายดำเนินการ

(๑) พื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้มีความมั่นคงปลอดภัย ประชาชนสามารถดำเนินชีวิตได้ตามปกติ และเงื่อนไขที่เอื้อต่อการใช้ความรุนแรงลดลง โดยใช้กระบวนการพูดคุยเพื่อสันติสุข

(๒) ประชาชนในพื้นที่ที่มีความเชื่อมั่นต่อกระบวนการยุติธรรมที่เป็นไปตามหลักสิทธิมนุษยชน และผู้ได้รับผลกระทบได้รับการเยียวยาทั้งร่างกายและจิตใจอย่างทั่วถึงเพิ่มขึ้น

(๓) ปัญหาความยากจน และความเหลื่อมล้ำในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ลดลงอย่างชัดเจน และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

(๔) ชุมชนในพื้นที่ที่มีความเข้มแข็งเติบโตเป็นสังคมพหุวัฒนธรรมมากขึ้น

(๕) ประชาชน และทุกภาคส่วนในพื้นที่และนอกพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ รวมทั้งต่างประเทศ มีความเข้าใจต่อสถานการณ์ และการดำเนินงานของภาครัฐ พร้อมทั้งสนับสนุนแนวทางดำเนินการพัฒนา และแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้เพิ่มขึ้น

(๖) ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้รับประโยชน์จากดำเนินงานของภาครัฐในการแก้ปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้

๒) ตัวชี้วัด/ค่าเป้าหมาย

(๑) จำนวนการสูญเสียและเหตุการณ์ความรุนแรงลดลง

(๑.๑) ตัวชี้วัด

๑) ร้อยละเหตุการณ์ความรุนแรงลดลงเมื่อเทียบกับปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐

๒) ร้อยละการสูญเสียลดลงเมื่อเทียบกับปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐

(๑.๒) ค่าเป้าหมาย

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย				
		ปีงบประมาณ พ.ศ.				
		๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐
๑) เหตุการณ์ความรุนแรงลดลง	ร้อยละเหตุการณ์ความรุนแรงลดลงเมื่อเทียบกับปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐	๖๐	๗๐	๘๐	๙๐	๑๐๐
๒) การสูญเสียลดลง	ร้อยละการสูญเสียลดลงเมื่อเทียบกับปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐	๖๐	๗๐	๘๐	๙๐	๑๐๐
๒.๑) การลดลงของการเสียชีวิต	ร้อยละการสูญเสียชีวิตลดลงเมื่อเทียบกับปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐	๖๐	๗๐	๘๐	๙๐	๑๐๐
๒.๒) การลดลงของการบาดเจ็บ	ร้อยละการบาดเจ็บลดลงเมื่อเทียบกับปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐	๖๐	๗๐	๘๐	๙๐	๑๐๐

(๒) ประชาชนมีความเชื่อมั่นต่อกระบวนการด้านการอำนวยความสะดวกยุติธรรมที่เป็นไปตามหลักสิทธิมนุษยชน และผู้ได้รับผลกระทบได้รับการเยียวยาทั้งร่างกายและจิตใจอย่างทั่วถึงเพิ่มขึ้น

(๒.๑) ตัวชี้วัด

ร้อยละของประชาชนมีความเชื่อมั่นต่อกระบวนการการด้านการอำนวยความสะดวกยุติธรรมที่เป็นไปตามหลักมนุษยชนและผู้ได้รับผลกระทบได้รับการเยียวยาทั้งร่างกายและจิตใจอย่างทั่วถึง

(๒.๒) ค่าเป้าหมาย

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย				
		ปีงบประมาณ พ.ศ.				
		๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐
ประชาชนมีความเชื่อมั่นต่อกระบวนการการด้านการอำนวยความสะดวกยุติธรรมและการช่วยเหลือเยียวยา	ร้อยละของประชาชนมีความเชื่อมั่นต่อกระบวนการการด้านการอำนวยความสะดวกยุติธรรมและการช่วยเหลือเยียวยา	๘๐	๘๐	๘๐	๘๕	๘๕

(๓) ปัญหาความยากจน และความเหลื่อมล้ำในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ลดลงอย่างชัดเจน และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

(๓.๑) ตัวชี้วัด

(๓.๑.๑) จำนวนครัวเรือนยากจนในพื้นที่ลดลง

(๓.๑.๒) รายได้ประชาชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้เพิ่มขึ้น

(๓.๒) ค่าเป้าหมาย

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย				
		ปีงบประมาณ พ.ศ.				
		๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐
จำนวนครัวเรือน ยากจนในพื้นที่ลดลง	จำนวนครัวเรือนยากจนใน พื้นที่ลดลง(ฐานข้อมูล ครัวเรือนยากจนในพื้นที่)	๑,๐๐๐	๑,๐๐๐	๑,๐๐๐	๑,๐๐๐	๑,๐๐๐
รายได้ประชาชนใน พื้นที่จังหวัด ชายแดนภาคใต้ เพิ่มขึ้น	รายได้ประชาชนในพื้นที่ จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพิ่มขึ้น เมื่อเทียบกับปีที่ ผ่านมา	๒%	๒%	๒%	๒%	๒%

(๔) ชุมชนในพื้นที่ที่มีความเข้มแข็งเติบโตเป็นสังคมพหุวัฒนธรรมมากขึ้น

(๔.๑) ตัวชี้วัด

ชุมชนที่ประชาชนต่างวัฒนธรรมอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขเพิ่มขึ้น

(๔.๒) ค่าเป้าหมาย

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย				
		ปีงบประมาณ พ.ศ.				
		๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐
ชุมชนที่ประชาชนต่าง วัฒนธรรมอยู่ร่วมกันอย่าง สงบสุขเพิ่มขึ้น	จำนวนชุมชนที่ประชาชนต่าง วัฒนธรรมอยู่ร่วมกันอย่างสงบ สุขเพิ่มขึ้น	๕๐	๕๐	๕๐	๕๐	๕๐

(๕) ภาคประชาชนภายในประเทศ และตัวแสดงของเวทีระหว่างประเทศให้การสนับสนุนการดำเนินงานของภาครัฐในการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้

(๕.๑) ตัวชี้วัด

(๕.๑.๑) ร้อยละความเชื่อมั่นของประชาชนทั้งในและนอกพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ต่อข้อมูลข่าวสารและการดำเนินงานของรัฐบาลในการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้เพิ่มขึ้น

(๕.๑.๒) จำนวนท่าทีเชิงบวกที่เพิ่มขึ้นขององค์การระหว่างประเทศ เช่น การแสดงออกซึ่งความเข้าใจ การร่วมกันมีบทบาทที่สร้างสรรค์

(๕.๒) ค่าเป้าหมาย

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย				
		ปีงบประมาณ พ.ศ.				
		๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐
กลุ่มเป้าหมาย สนับสนุนการ ดำเนินงานของ ภาครัฐในการแก้ไข ปัญหาและพัฒนา พื้นที่ จังหวัด ชายแดนภาคใต้	ร้อยละของ กลุ่มเป้าหมาย สนับสนุนการ ดำเนินงานของ ภาครัฐในการแก้ไข ปัญหาและพัฒนา พื้นที่ จังหวัด ชายแดนภาคใต้	๓๐	๓๕	๔๐	๔๕	๕๐
บทบาทเชิง สร้างสรรค์ทั้งในและ ต่างประเทศของ รัฐบาล อาทิ กิจกรรมโครงการ ความร่วมมือรวมทั้ง การกระทำใดที่ช่วย สนับสนุนการ ดำเนินการของ รัฐบาลไทยในเวที ระหว่างประเทศ	จำนวนบทบาทเชิง สร้างสรรค์ของผู้ เล่นต่างประเทศ (International Actors) ต่อรัฐบาล ไทยที่ช่วย สนับสนุนการ ดำเนินการของ รัฐบาลไทยในเวที ระหว่างประเทศ	จำนวน บทบาทเชิง สร้างสรรค์ ของผู้เล่น ต่างประเทศ (Internation al Actors) ต่อรัฐบาล ไทยที่ช่วย สนับสนุน การ ดำเนินการ ของรัฐบาล ไทยในเวที ระหว่าง ประเทศ จำนวน ๑๖ ผู้เล่น	จำนวน บทบาทเชิง สร้างสรรค์ ของผู้เล่น ต่างประเทศ (Internation al Actors) ต่อรัฐบาล ไทยที่ช่วย สนับสนุน การ ดำเนินการ ของรัฐบาล ไทยในเวที ระหว่าง ประเทศ จำนวน ๑๘ ผู้เล่น	จำนวน บทบาทเชิง สร้างสรรค์ ของผู้เล่น ต่างประเทศ (Internation al Actors) ต่อรัฐบาล ไทยที่ช่วย สนับสนุน การ ดำเนินการ ของรัฐบาล ไทยในเวที ระหว่าง ประเทศ จำนวน ๒๑ ผู้เล่น	จำนวน บทบาทเชิง สร้างสรรค์ ของผู้เล่น ต่างประเทศ (Internation al Actors) ต่อรัฐบาล ไทยที่ช่วย สนับสนุน การ ดำเนินการ ของรัฐบาล ไทยในเวที ระหว่าง ประเทศ จำนวน ๒๕ ผู้เล่น	จำนวน บทบาทเชิง สร้างสรรค์ ของผู้เล่น ต่างประเทศ (Internation al Actors) ต่อรัฐบาล ไทยที่ช่วย สนับสนุน การ ดำเนินการ ของรัฐบาล ไทยในเวที ระหว่าง ประเทศ จำนวน ๓๐ ผู้เล่น

(๖) ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้รับประโยชน์จากดำเนินงานของภาครัฐในการแก้ปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้

(๖.๑) ตัวชี้วัด

ร้อยละของผลสัมฤทธิ์ในการขับเคลื่อนงานเพื่อบรรลุเป้าหมายของแผนปฏิบัติการด้านการบริหารและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.๒๕๖๖ – ๒๕๗๐

(๖.๒) ค่าเป้าหมาย

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย				
		ปีงบประมาณ พ.ศ.				
		๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐
ผลสัมฤทธิ์ในการขับเคลื่อนงานเพื่อบรรลุเป้าหมายของแผนปฏิบัติการด้านการบริหารและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	จำนวนผลสัมฤทธิ์ที่บรรลุผล การขับเคลื่อนงานตามเป้าหมายของแผนปฏิบัติการด้านการบริหารและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.๒๕๖๖ - ๒๕๗๐	จำนวน ๔ จาก ๖ ตัวชี้วัด	จำนวน ๔ จาก ๖ ตัวชี้วัด	จำนวน ๕ จาก ๖ ตัวชี้วัด	จำนวน ๕ จาก ๖ ตัวชี้วัด	จำนวน ๖ จาก ๖ ตัวชี้วัด

๓.๒.๓ แนวทางดำเนินการ

๑) **แนวทางด้านความมั่นคง** เพื่อมุ่งรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในพื้นที่ตามขอบเขตของกฎหมายที่กำหนดไว้ และเป็นไปตามหลักสิทธิมนุษยชน พร้อมทั้งเน้นการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเงื่อนไขการก่อเหตุรุนแรง และการแสวงหาทางออกด้วยสันติวิธี ประกอบด้วย ๓ แผนงาน

๑.๑) **แผนงานเพิ่มประสิทธิภาพงานข่าวกรอง**

(๑) **เป้าหมายของแผนงาน** ระบบงานข่าวกรองในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้สามารถตอบสนองและสนับสนุนภารกิจงานของแผนงานอื่นได้อย่างเป็นรูปธรรม โดยสามารถติดตามความเคลื่อนไหวเส้นทางการเงิน แผนการก่อเหตุรุนแรง และกำหนดฉากทัศน์ (Scenario) ได้อย่างแม่นยำและสอดคล้องกันในทุกระดับ ตั้งแต่ยุทธศาสตร์ ยุทธการ และยุทธวิธี

(๒) **แนวทางการดำเนินการ**

(๒.๑) **การเพิ่มประสิทธิภาพงานข่าวกรองเชิงรุกงานต่อต้านข่าวกรอง** การใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้อง และการใช้หลักนิติวิทยาศาสตร์มาสนับสนุนการดำเนินงานพร้อมทั้งเพิ่มขีด

ความสามารถเจ้าหน้าที่ด้านการข่าวกรองการประสานความร่วมมือกับประชาคมข่าวกรองต่างประเทศ การปรับปรุง พัฒนาและจัดทำระบบฐานข้อมูลสำคัญที่เชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานในพื้นที่กับหน่วยงานส่วนกลางและการพัฒนา เครือข่ายด้านข่าวกรองภาคประชาชนให้มีประสิทธิภาพ

(๒.๒) การยับยั้งการสนับสนุนทางการเงินที่สนับสนุนการกระทำผิดกฎหมาย โดยมุ่งพิสูจน์ทราบแหล่งเงินทุน เร่งจำกัด และตัดเส้นทางทางการเงินเพื่อยุติการเคลื่อนไหวที่ส่งผลกระทบต่อ ความมั่นคงของพื้นที่

(๒.๓) การพิสูจน์ทราบเครือข่ายผู้มีอิทธิพลรวมทั้งกลุ่มผู้ค้าสินค้า และ สิ่งของผิดกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มผู้ก่อเหตุรุนแรง เพื่อนำเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมและบังคับใช้กฎหมายโดย เข้มงวด

(๒.๔) การวิเคราะห์ข่าวกรองและกำหนดฉากทัศน์ (Scenario) ทั้งใน ระดับยุทธศาสตร์ ยุทธการ และยุทธวิธี เพื่อกำหนดพื้นที่และเป้าหมายการดำเนินงานของแผนงานที่เกี่ยวข้อง

(๓) หน่วยงานเจ้าภาพ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร/ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน ภาค ๔ ส่วนหน้า

๑.๒) แผนงานรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน

(๑) เป้าหมายของแผนงาน มุ่งให้พื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้มีความมั่นคง ปลอดภัยให้ประชาชนสามารถดำเนินชีวิตได้ตามปกติเพิ่มมากขึ้น และลดเงื่อนไขที่เอื้อต่อการใช้ความรุนแรง

(๒) แนวทางการดำเนินการ

(๒.๑) การควบคุมพื้นที่ทุกระดับได้แก่พื้นที่เสี่ยง พื้นที่เป้าหมาย และ พื้นที่ชายแดน โดยการเฝ้าระวังพื้นที่ จัดเจ้าหน้าที่คุ้มครอง สืบสวนและจัดทำข้อมูล โดยให้ความสำคัญกับ กลุ่มเป้าหมายอ่อนแอและพื้นที่เปราะบาง รวมทั้งในเขตชุมชนเมือง และพื้นที่สาธารณะเป็นลำดับแรก

(๒.๒) การเพิ่มประสิทธิภาพการรักษาความปลอดภัยในพื้นที่ ตามความเหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ โดยการพัฒนาศักยภาพและสนับสนุนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่รัฐและ อาสาสมัครในพื้นที่

(๒.๓) การพัฒนาเครื่องมือ กลไก และระบบรักษาความปลอดภัยที่ทันสมัย สามารถเฝ้าตรวจพื้นที่ได้ตลอดเวลา บริเวณช่องทางสัญจรและรอยต่อตามแนวพรมแดน โดยให้ความสำคัญกับช่องทาง หลัก และช่องทางธรรมชาติ

(๒.๔) การประสานความร่วมมือกับทุกภาคส่วนทั้งในและต่างประเทศ รวมทั้งเสริมสร้างศักยภาพของชุมชนและสังคม ในการสนับสนุนการรักษาความปลอดภัยและเฝ้าระวังความปลอดภัย ในพื้นที่ รวมถึงขยายเครือข่ายความร่วมมือกับกลุ่มภาคประชาชน

(๒.๕) การวางระบบโครงสร้างพื้นฐานเกี่ยวกับการป้องกันชายแดน และ พัฒนาระบบการบริหารจัดการชายแดนให้สามารถบูรณาการระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และประสานงานกับประเทศเพื่อนบ้านอย่างใกล้ชิด เพื่อจำกัดภัยคุกคามทุกรูปแบบของกลุ่มผู้ก่อเหตุรุนแรง

(๓) หน่วยงานเจ้าภาพ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร/ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน ภาค ๔ ส่วนหน้า

๑.๓) **แผนงานแสวงหาทางออกจากความขัดแย้งโดยสันติวิธี**

(๑) เป้าหมายของแผนงาน มุ่งสร้างสภาวะแวดล้อมที่เอื้อต่อกระบวนการพูดคุย เพื่อสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้อย่างสร้างสรรค์ เพื่อสนับสนุนให้กระบวนการพูดคุยมีความต่อเนื่องและสามารถลดเหตุความรุนแรงในพื้นที่ได้ชัดเจนรวมทั้งได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วนทั้งในและต่างประเทศ

(๒) แนวทางการดำเนินการ

(๒.๑) การสร้างสภาวะแวดล้อมที่เอื้อต่อกระบวนการพูดคุยเพื่อสันติสุข โดยเปิดเวทีพูดคุยสำหรับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่มให้มีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นภายใต้กรอบที่เหมาะสม และสร้างสรรค์ รวมทั้งพัฒนากลไกในการสนับสนุนความพร้อมให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่ม

(๒.๒) การศึกษา วิจัย และประสานความร่วมมือกับภาควิชาการในการศึกษาการกระจายอำนาจ ที่เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ พร้อมทั้งจัดให้มีการเปิดเวทีเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในประเด็นที่เกี่ยวข้อง

(๒.๓) การส่งเสริมการแสดงความคิดเห็นภายใต้กระบวนการพูดคุยเพื่อสันติสุข โดยมุ่งเน้นให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่ม มีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นภายใต้กรอบที่เหมาะสม พร้อมทั้งสร้างหลักประกันและความเชื่อมั่นในความปลอดภัยสำหรับการมีส่วนร่วมตามกรอบที่เหมาะสมและสร้างสรรค์

(๒.๔) ดำเนินกระบวนการพูดคุยเพื่อสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้ กับบุคคลที่มีความคิดเห็นและอุดมการณ์ต่างจากรัฐ ให้มีความต่อเนื่อง และเป็นทางเลือกหลักในการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้บนพื้นฐานของความจริงใจ สมควรใจ และให้เกียรติ เพื่อยุติการใช้ความรุนแรงทุกรูปแบบ

(๒.๕) การพัฒนาความร่วมมืออย่างสร้างสรรค์ ผ่านการชี้แจงพัฒนาการที่สำคัญ ความก้าวหน้า และเป้าหมายของกระบวนการพูดคุยฯ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ อย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งพัฒนาความร่วมมืออย่างสร้างสรรค์กับต่างประเทศ ในการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ วิธีการ แนวทาง และพัฒนา กลไกเพื่อสนับสนุนกระบวนการพูดคุยเพื่อสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

(๓) หน่วยงานเจ้าภาพ ได้แก่ สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ โดย สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการอำนวยการพูดคุยเพื่อสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้

๒) แนวทางการพัฒนา เพื่อการพัฒนาพื้นที่ในมิติสำคัญอย่างต่อเนื่อง โดยเน้นการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและด้านสังคมที่มุ่งดำเนินงานพัฒนาในระดับฐานราก และยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชน การเสริมสร้างสังคมพหุวัฒนธรรมที่เข้มแข็งในระดับตำบลให้ขยายไปสู่ระดับอำเภอและจังหวัดเพื่อลดเงื่อนไขการใช้

ความรุนแรงในพื้นที่ ควบคู่กับการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและสังคม การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ในภาพรวม โดยมุ่งสร้างความเชื่อมโยงจากระดับฐานรากไปสู่ระดับจังหวัด กลุ่มจังหวัด และภูมิภาคอื่นของประเทศ รวมทั้งอนุภูมิภาคร่วมกับประเทศเพื่อนบ้าน ประกอบด้วย ๔ แผนงาน

๒.๑) แผนงานอำนวยความสะดวกและเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบ

(๑) เป้าหมายของแผนงาน มุ่งสร้างความเชื่อมั่นของภาคประชาชนต่อกระบวนการด้านการอำนวยความสะดวกตามหลักสิทธิมนุษยชน รวมทั้งให้ผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ฯ ได้รับการช่วยเหลือเยียวยาทั้งร่างกายและจิตใจอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม

(๒) แนวทางการดำเนินการ

(๒.๑) การส่งเสริมและเพิ่มประสิทธิภาพกระบวนการด้านการอำนวยความสะดวกที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมในพื้นที่ โดยการพัฒนาระบบการด้านการอำนวยความสะดวกให้มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของประชาชนในพื้นที่ ส่งเสริมความต่อเนื่องของกลไกระดับชุมชนในการดำเนินงานด้านการอำนวยความสะดวก พัฒนาระบบงานยุติธรรม และกระบวนการยุติธรรมทางเลือก โดยเฉพาะการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท การประนีประนอม

ส่งเสริมให้ภาคประชาชนพัฒนาระบบการจัดการความขัดแย้งตามธรรมชาติโดยอาศัยความหลากหลายทางวัฒนธรรม ศาสนา และบริบทในพื้นที่ เพื่อการยุติความขัดแย้งตามแนวทางสันติวิธีอย่างเป็นรูปธรรม การแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด และผู้เคยกระทำผิดในคดีความมั่นคงให้สามารถคืนสู่สังคมและใช้ชีวิตได้อย่างปกติสุข สร้างการรับรู้เกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในกระบวนการด้านการอำนวยความสะดวก รวมทั้งการพัฒนางานสืบสวนสอบสวนและการดำเนินคดี การพัฒนากลไก และขั้นตอนในการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล ตลอดจนการพัฒนาศักยภาพของเจ้าหน้าที่ในกระบวนการด้านการอำนวยความสะดวก เพื่อให้ประชาชนมีความเชื่อมั่นต่อกระบวนการด้านการอำนวยความสะดวกของรัฐ

(๒.๒) การส่งเสริมและเพิ่มประสิทธิภาพกระบวนการด้านการช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบในพื้นที่โดยการพัฒนาระบบการด้านการช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับความเสียหายและผู้ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ ให้มีความครอบคลุม เป็นธรรม ไม่ซ้ำซ้อน เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ และหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง การสร้างการรับรู้เกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในกระบวนการด้านการช่วยเหลือเยียวยา และการพัฒนากลไกและขั้นตอนในการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล

รวมทั้งการพัฒนากฎหมาย กระบวนการด้านการช่วยเหลือเยียวยาให้มีความโปร่งใส ทันสมัย และไม่ล่าช้า ตลอดจนการพัฒนาศักยภาพของเจ้าหน้าที่ในกระบวนการด้านการช่วยเหลือเยียวยา เพื่อให้การดำเนินการด้านการช่วยเหลือเยียวยา มีประสิทธิภาพ มีความครอบคลุมทุกกลุ่มผู้ได้รับผลกระทบ ประชาชนมีความเชื่อมั่นต่อกระบวนการด้านการช่วยเหลือเยียวยาของรัฐ

(๒.๓) การเสริมสร้างประสิทธิภาพด้านการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพตามหลักสากลให้แก่ประชาชนโดยมุ่งเน้นการหลีกเลี่ยงการปฏิบัติอื่นใดที่เกินสมควรแก่เหตุอันจะเป็นการละเมิดสิทธิและเสรีภาพของประชาชนเป็นลำดับแรก พัฒนาระบบการตรวจสอบการละเมิดสิทธิและเสรีภาพของประชาชนให้มีประสิทธิภาพ พัฒนาช่องทางการให้บริการประชาชนในด้านการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ การเสริมประสิทธิภาพและการบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในด้านการคุ้มครองพยาน และการพัฒนาศักยภาพของเจ้าหน้าที่ในกระบวนการด้านการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ

รวมทั้งการสร้างการรับรู้เกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะกฎหมายพิเศษในพื้นที่ หลักสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน ตลอดจนส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในด้านการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ เพื่อเป็นการส่งเสริมให้เกิดการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพที่เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ และพันธกรณีระหว่างประเทศที่ไทยเป็นภาคี

(๓) หน่วยงานเจ้าภาพ ได้แก่ สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม

๒.๒) แผนงานพัฒนาตามศักยภาพของพื้นที่

(๑) เป้าหมายของแผนงาน สร้างฐานการพัฒนาในระดับฐานรากให้เกิดความเข้มแข็งโดยมุ่งเน้นแก้ไขปัญหาและพัฒนาฐานรากระดับครัวเรือน ชุมชน หมู่บ้าน และตำบล ครอบคลุมด้านเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรมนุษย์ ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม และโครงสร้างพื้นฐาน ที่เป็นปัญหาสำคัญหรือสอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ โดยให้ความสำคัญกับกลุ่มเป้าหมายคนยากจน และเชื่อมโยงไปสู่การพัฒนาในระดับจังหวัด อนุภูมิภาค ประเทศเพื่อนบ้าน และนานาชาติ ที่ครอบคลุมทุกมิติ โดยมุ่งสร้างฐานการพัฒนาเศรษฐกิจตามศักยภาพของพื้นที่ ให้เติบโตอย่างเหมาะสม ควบคู่กับการยกระดับการพัฒนาด้านอื่นๆ ที่จำเป็นเพื่อให้สอดคล้องกับการสร้างฐานเศรษฐกิจตามศักยภาพของพื้นที่ให้เติบโตอย่างสมดุล นำไปสู่การยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ให้ดีขึ้นในระยะยาว และมีการกระจายรายได้สู่ระดับฐานรากอย่างเป็นธรรม

(๒) แนวทางการดำเนินการ ได้แก่

(๒.๑) เร่งแก้ไขปัญหาความยากจน ลดเงื่อนไขความเหลื่อมล้ำระดับฐานรากในพื้นที่

- แก้ไขปัญหาความยากจน ๕ มิติ ตามฐานข้อมูล TP MAP (Thai People Map and Analytics Platform)

- ส่งเสริมการพัฒนาที่สอดคล้องกับศักยภาพบุคคล และความพร้อมของกลุ่ม/องค์กรในพื้นที่ เพื่อกระจายรายได้สู่ประชาชนและกลุ่ม/องค์กรต่างๆ อย่างทั่วถึงเน้นการมีอาชีพและรายได้ที่มั่นคงทั้งกลุ่มประชาชนและกลุ่ม/องค์กรโดยทั่วไป และกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ/พิเศษ เช่น กลุ่มคนเปราะบาง ผู้ด้อยโอกาส และผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ฯ เป็นต้น

- มุ่งพัฒนาชุมชน หมู่บ้าน ตำบลให้มีความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐานจำเป็น (ถนน ไฟฟ้า ประปา) สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่และวิถีชีวิตของชุมชน/หมู่บ้าน รวมถึงชุมชนที่มีปัญหาด้านกฎหมายเฉพาะ เช่น กฎหมายป่าไม้และที่ดิน

- มุ่งพัฒนาสภาพสันติสุขตำบลให้เป็นกลไกหลักติดตาม/สนับสนุนแผนความต้องการชุมชน เพื่อจัดสรรทรัพยากรให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในชุมชน/ท้องถิ่น และทิศทางการพัฒนาระดับฐานราก

(๒.๒) **พัฒนาผู้ประกอบการ หน่วยธุรกิจในพื้นที่ให้เติบโตอย่างมั่นคง และการสนับสนุนการลงทุน การค้าและบริการท่องเที่ยวในพื้นที่และเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน** ประกอบด้วย

(๒.๒.๑) การพัฒนาผู้ประกอบการ

- เน้นผู้ประกอบการในพื้นที่ ทั้งกิจการผลิตและแปรรูปผลผลิต (อาทิสินค้าภาคเกษตรในพื้นที่ ได้แก่ ยางพาราปาล์ม น้ำมัน ไม้ผล พืชพลังงาน และสินค้าฮาลาล) การตลาด และการขนส่ง โดยให้ความสำคัญกับผู้ประกอบการและกลุ่ม/องค์กรผู้ผลิตในพื้นที่ที่มีความพร้อมในการจัดการเงินทุน การใช้นวัตกรรมพัฒนาการผลิต/การแปรรูปในด้านการค้าการลงทุน

- พัฒนาระบบบริการภาครัฐให้พร้อมบริการนักลงทุน

ณ จุดเดียว

(๒.๒.๒) การลงทุน การค้าและบริการท่องเที่ยวในพื้นที่และเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านมุ่งดำเนินการ

- พัฒนาปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ และมาตรการของภาครัฐให้สนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจและการลงทุนขนาดใหญ่ในพื้นที่โดยเฉพาะสิทธิประโยชน์ด้านการลงทุนและมาตรการด้านการเงิน การคลัง ภาษี และด้านแรงงาน เพื่อสร้างความมั่นใจของนักลงทุน และการเพิ่มความยืดหยุ่นของมาตรการภาครัฐเพื่อการระดมทุนเข้ามาพัฒนาพื้นที่ในด้านต่าง ๆ รวมถึงการก่อตัวของธุรกิจใหม่ ๆ ในพื้นที่

- พัฒนาปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานในแหล่งท่องเที่ยวสำคัญตามศักยภาพของพื้นที่ ควบคู่กับการส่งเสริมให้ชุมชนมีบทบาทสำคัญในการดูแลพื้นที่และมีความพร้อมให้บริการนักท่องเที่ยว

- พัฒนาโครงข่ายคมนาคมเน้นระบบการขนส่งต้นทุนต่ำ เช่น ระบบราง ให้พร้อมบริการทั้งภายในประเทศและประเทศเพื่อนบ้าน รวมทั้งสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาในอนาคต อาทิ การขนส่งเชื่อมโยงภายในพื้นที่ เชื่อมโยงกับภูมิภาคอื่นของประเทศ และเส้นทางเศรษฐกิจของอาเซียน

(๒.๓) **เสริมสร้างความมั่นคงด้านสังคม ทั้งการยกระดับการศึกษา การพัฒนากลุ่มพลังทางสังคม และการเพิ่มประสิทธิภาพการสาธารณสุขที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตตามหลักศาสนาในพื้นที่** ประกอบด้วย

(๒.๓.๑) ด้านการศึกษา มุ่งส่งเสริม

- พัฒนาการศึกษาทุกระดับให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของชุมชน/สังคม และรองรับเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจในพื้นที่โดยเน้นยกระดับคุณภาพการศึกษาในพื้นที่ที่มุ่งพัฒนาหลักสูตร ครู บุคลากรทางการศึกษาและนักเรียนเยาวชนในพื้นที่ให้สอดคล้องกับลักษณะเฉพาะของสังคม รวมทั้งจัดเงื่อนไขด้านการศึกษาที่เชื่อมโยงกับปัญหาความไม่สงบในพื้นที่ และเน้นให้คนทุกช่วงวัยมีโอกาสทางการศึกษา ได้รับการพัฒนาสร้างการเรียนรู้ในรูปแบบที่เหมาะสม เพื่อเพิ่มพูนทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต การมีอาชีพที่มั่นคง มีจิตสาธารณะและจิตสำนึกความมั่นคง

- ส่งเสริมให้ประชาชนในพื้นที่ใช้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารในราชการ และเกื้อกูลต่อการดำรงชีวิตประจำวันควบคู่กับพัฒนาทักษะภาษาต่างประเทศอื่น ๆ เพื่อรองรับการพัฒนาต่อไป ในกลุ่มเด็กเล็กก่อนวัยเรียน นักเรียนและเยาวชนในระบบการศึกษา เด็กและเยาวชนที่ไม่อยู่ในระบบการศึกษา จะได้รับการพัฒนาคุณภาพการสื่อสารภาษาไทยเพิ่มขึ้น

- การพัฒนาทักษะภาษามลายู และมลายูถิ่นของผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่

- ด้านการศึกษาต่างประเทศ มุ่งพัฒนาระบบการบริหารจัดการเพื่อสนับสนุนนักศึกษาไทยในพื้นที่โดยเร่งปรับปรุงแผนดำเนินงานรองรับที่ชัดเจนเป็นระบบ และจัดทำฐานข้อมูลนักศึกษาไทยในพื้นที่เพื่อการพัฒนาดูแลนักศึกษาไทยที่เหมาะสม และเสริมสร้างเครือข่ายกลุ่ม/องค์กรนักศึกษาเพื่อสนับสนุนการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาพื้นที่เพิ่มมากขึ้นด้วย

(๒.๓.๒) ด้านการพัฒนากลุ่มพลังทางสังคม มุ่งส่งเสริมบทบาทของ กลุ่มสตรี เด็กและเยาวชน รวมทั้งเครือข่ายในพื้นที่ ให้มีบทบาทช่วยเหลือสนับสนุนการแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตตามหลักศาสนาในพื้นที่

(๒.๓.๓) ด้านสาธารณสุข มุ่งสนับสนุนในการเพิ่มประสิทธิภาพการพัฒนาการสาธารณสุขในพื้นที่ เน้นการวางระบบป้องกันปัญหาด้านสุขภาพอนามัยตั้งแต่ในครรภ์มารดา การพัฒนาปรับปรุงโภชนาการของเด็กและเยาวชนในระบบการศึกษา และการดำเนินการเพื่อเฝ้าระวังสุขภาพของประชาชนทุกช่วงวัย ควบคู่กับการเร่งแก้ไขปัญหาหลักของชุมชน/กลุ่มเป้าหมาย ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตตามหลักศาสนาในพื้นที่

(๒.๔) ริเริ่ม/ส่งเสริมการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในพื้นที่ เพื่อสนับสนุนโครงการพัฒนาขนาดใหญ่ของภาครัฐและภาคเอกชน โดยมุ่งพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้พร้อมรองรับการลงทุนและการพัฒนาพื้นที่ในด้านต่าง ๆ เน้นการส่งเสริมสนับสนุนให้ภาครัฐและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ริเริ่ม/ส่งเสริมการพัฒนานักเรียน นักศึกษา เยาวชนและประชาชนในพื้นที่ให้มีความรู้สำคัญ มีทักษะที่จำเป็น เตรียมพร้อมรองรับการปฏิบัติงานร่วมกับภาครัฐและภาคเอกชน รวมทั้งเพื่อสร้างแรงบันดาลใจที่นำไปสู่การสร้างกิจการของตนเองที่สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนา

(๒.๕) สนับสนุนการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ และเกื้อกูลต่อการพัฒนาพื้นที่อย่างยั่งยืน โดยให้ความสำคัญกับ การพัฒนาทรัพยากรน้ำ ภายใต้กรอบแผนการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่ทั้งระบบ ซึ่งครอบคลุมน้ำสำคัญในพื้นที่ และการ

ดำเนินการแก้ไขปัญหาและพัฒนาที่ดินและป่าไม้ ภายใต้กรอบแผนและกฎหมายหลักที่เกี่ยวข้อง โดยมุ่งเน้นการพัฒนาทรัพยากรฯ และสิ่งแวดล้อมให้สนับสนุนเกี่ยวกับการดำรงชีวิตของชุมชน และการพัฒนาเมือง รวมทั้งการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวจากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ โดยรักษาสมดุลการพัฒนาในการเติบโตของชุมชนและเมืองกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน

(๓) หน่วยงานเจ้าภาพ ได้แก่ ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้

๒.๓) **แผนงานพัฒนาสังคมพหุวัฒนธรรมที่เข้มแข็งและเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน**

(๑) เป้าหมายของแผนงานมุ่งเสริมสร้างความเข้มแข็งของสังคมพหุวัฒนธรรมในพื้นที่ และความเข้มแข็งของกลไกและกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน เพื่อสนับสนุนการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่สอดคล้องกับลักษณะเฉพาะของพื้นที่

(๒) แนวทางการดำเนินการ ได้แก่

(๒.๑) **พัฒนาสภาพแวดล้อมชุมชนและสังคมให้มีความเข้มแข็ง** โดยมุ่งสร้างความตระหนักรู้การอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม การสร้างภูมิคุ้มกันและจิตสำนึกด้านความมั่นคงของประชาชน และการสนับสนุนสร้างการความตระหนักรู้ในแนวทางการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งโดยสันติวิธี การร่วมมือกันป้องกันการเผยแพร่แนวคิดรุนแรงทุกรูปแบบรวมทั้งส่งเสริมบทบาทของสถาบันครอบครัว ชุมชนสตรี เด็กและเยาวชน ผ่านการเปิดพื้นที่ในสังคมให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และสนับสนุนการรวมกลุ่มของสตรีเด็กและเยาวชนในพื้นที่เชื่อมโยงเป็นเครือข่ายที่เข้มแข็ง

(๒.๒) **สร้างการยอมรับและตระหนักถึงคุณค่าของการอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างหลากหลายทางเชื้อชาติ ศาสนาและวัฒนธรรมในพื้นที่** โดยมุ่งเสริมสร้างสภาวะแวดล้อมที่เอื้อต่อการปฏิสัมพันธ์และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันของประชาชนในพื้นที่ ซึ่งเน้นดำเนินการในลักษณะสร้างสรรค์เคารพความแตกต่าง และให้เกียรติซึ่งกันและกัน รวมทั้ง การสนับสนุนเกื้อกูลในระดับชุมชนเพื่อให้ทุกศาสนิกสามารถปฏิบัติศาสนากิจได้ตามวิถีชีวิตของกลุ่ม/ชุมชน/สังคม ตลอดจนการทบทวน ปรับปรุง กฎ ระเบียบ และข้อบังคับที่เกี่ยวข้องให้เอื้อต่อการดำเนินชีวิตตามหลักศาสนาอย่างเหมาะสม

(๒.๓) **เสริมสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้** โดยสนับสนุนให้ภาคีเครือข่ายจากทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในทุกๆระดับ ทั้งโครงการพัฒนาของภาครัฐและการดำเนินงานของภาคส่วนอื่น ซึ่งเน้นการพัฒนาไกลและกระบวนการมีส่วนร่วมที่ได้รับการยอมรับและเกิดพลังความร่วมมือสนับสนุนการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้อย่างต่อเนื่อง

(๒.๔) **ส่งเสริมสนับสนุนภาคีเครือข่ายทางวิชาการเพื่อค้นหาตัวแบบสังคมพหุวัฒนธรรมที่เข้มแข็ง และประสานเครือข่ายภาคประชาสังคมร่วมขับเคลื่อนงานอย่างต่อเนื่อง** โดยสนับสนุนให้เครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการในการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้พัฒนาองค์ความรู้และถ่ายทอดสู่ชุมชนและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างการยอมรับและปรับตัวเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างเกื้อกูลใน

สังคมพหุวัฒนธรรมที่เข้มแข็ง รวมทั้งการเสริมสร้างองค์ความรู้ใหม่ๆ เพื่อการพัฒนาสังคมพหุวัฒนธรรมในยุคต่อไป

(๓) หน่วยงานเจ้าภาพ ได้แก่ ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้

๒.๔) **แผนงานเสริมสร้างความเข้าใจและประสานความร่วมมือ**

(๑) เป้าหมายของแผนงาน มุ่งสร้างความเข้าใจแก่ประชาชน และทุกภาคส่วนในพื้นที่และนอกพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ รวมทั้งต่างประเทศ เพื่อให้มีความเข้าใจต่อสถานการณ์ และให้ความร่วมมือในการสนับสนุนแนวทางดำเนินการพัฒนาและแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ของภาครัฐ และรัฐบาลไทย

(๒) แนวทางการดำเนินการ ได้แก่

(๒.๑) **การส่งเสริมการประชาสัมพันธ์เชิงรุก** เพื่อสร้างการรับรู้ที่ถูกต้องให้สังคมภายในและภายนอกพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการชี้แจงและสร้างความรับรู้เชิงบวก ต่อการดำเนินงานของภาครัฐในการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยมีการวางแผน กำหนดรูปแบบและเนื้อหา และวิธีการในการใช้สื่อรูปแบบต่าง ๆ ที่ชัดเจน โดยนำกลไกหรือเครื่องมือที่แต่ละหน่วยมีอยู่มาปรับใช้ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทพื้นที่ อาทิ กลไกการบริหารประเด็นในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ SBIC (Southern Border Information Center) หรืออาศัยกลไกระดับพื้นที่ เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในการประชาสัมพันธ์เชิงรุกให้กับประชาชนในพื้นที่ที่มีโอกาสในการเข้าถึงสื่อต่างๆ อย่างจำกัด เป็นต้น

(๒.๒) **สร้างความเข้าใจและส่งเสริมความร่วมมือกับองค์กรระหว่างประเทศ(International Organization : IOs) และองค์กรพัฒนาเอกชน (Non-Governmental Organization : NGOs)รวมทั้งองค์กรภาคประชาสังคม(Civil Society Organization : CSOs) ทั้งในประเทศและต่างประเทศ** โดยสนับสนุนการจัดเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และการจัดการประชุมประสานงานในโอกาสต่าง ๆ หรือการเยี่ยมชมเยือนหรือกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างความรับรู้อย่างถูกต้องเกี่ยวกับสถานการณ์ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ รวมทั้งให้การสนับสนุนต่อการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ของภาครัฐ และรัฐบาลไทย

(๒.๓) **ส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างประชาชนในพื้นที่กับประชาชนนอกพื้นที่ รวมถึงภาคส่วนที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ** โดยการสนับสนุนให้มีการพูดคุย แลกเปลี่ยนองค์ความรู้ มุมมอง และโลกทัศน์ เพื่อสร้างความเข้าใจต่อความเป็นพลเมืองที่เท่าเทียมกัน ให้เกียรติและเคารพความแตกต่างซึ่งกันและกัน รวมทั้งเสริมสร้างทัศนคติที่ดีต่อการอยู่ร่วมกันภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรมที่เข้มแข็ง

(๓) หน่วยงานเจ้าภาพ ได้แก่ กรมประชาสัมพันธ์

๓) **แนวทางการบริหารจัดการภาครัฐ** เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพงานดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐและเจ้าหน้าที่รัฐให้พร้อมขับเคลื่อนงานตอบสนองต่อความหลากหลายทางวัฒนธรรมของพื้นที่ รวมทั้งมีระบบการติดตามผลและประเมินผลที่ทันสมัย ตลอดจนพัฒนาแนวทางการแก้ปัญหาที่เป็นไปตามหลักทางวิชาการและสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่ ประกอบด้วย ๑ แผนงาน คือ

แผนงานพัฒนาและปรับปรุงประสิทธิภาพด้วยหลักธรรมาภิบาล

(๑) เป้าหมายของแผนงาน มุ่งพัฒนาบุคลากรภาครัฐและเจ้าหน้าที่รัฐให้มีความพร้อม มีทักษะ องค์ความรู้ และความเข้าใจต่อการปฏิบัติงานในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ให้สามารถสัมฤทธิ์ผลตาม วัตถุประสงค์และเป้าหมายของแผนปฏิบัติการฯ

(๒) แนวทางการดำเนินการ ได้แก่

(๒.๑) การคัดสรรและพัฒนาขีดความสามารถของเจ้าหน้าที่รัฐให้มีความรู้ ความเข้าใจ และมีทักษะที่จำเป็นต่อการทำงานในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยกำหนดหลักเกณฑ์มาตรฐาน การคัดสรรเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ที่มีความเหมาะสม เน้นการมีจิตสำนึก จิตอาสา และมีทักษะทางวัฒนธรรม และฝึกอบรมให้เจ้าหน้าที่รัฐทั้งฝ่ายพลเรือน ตำรวจ และทหารให้มีความรู้ความเข้าใจในพื้นที่ทุกมิติ และมีทักษะด้าน ภาษาด้านเทคโนโลยีการสื่อสารและด้านนวัตกรรมที่จำเป็นต่อการทำงานในพื้นที่ทั้งนี้ ในการปฏิบัติงานของ เจ้าหน้าที่รัฐต้องระมัดระวังมิให้ส่งผลกระทบต่อประชาชนทั้งทางกายและจิตใจ

(๒.๒) สนับสนุนการแก้ไขปัญหาคอร์รัปชันในภาครัฐด้วยแนวทางการป้องกัน และป้องปรามโดยมุ่งพัฒนาระบบการตรวจสอบ และการติดตามผลที่มีประสิทธิภาพ ตลอดจนสร้างการรับรู้ รวมทั้ง สร้างเครือข่ายในการเฝ้าระวังและการแก้ไขปัญหา ร่วมกับภาคประชาชน

(๒.๓) พัฒนากลไกการบริหารจัดการพื้นที่ ให้มีความประสานสอดคล้อง มีการจัดระบบงานผ่านการบูรณาการในหน่วยงานภาคส่วนต่าง ๆ รวมทั้งการทบทวน และปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ มาตรการที่เกี่ยวข้อง เพื่อสนับสนุนและเสริมประสิทธิภาพต่อกลไกการแก้ไขปัญหา

(๒.๔) พัฒนากลไกการบริหารจัดการเจ้าหน้าที่รัฐผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่จังหวัด ชายแดนภาคใต้ และเสริมสร้างองค์ความรู้ของเจ้าหน้าที่รัฐ ให้มีความเข้าใจต่อบริบทของพื้นที่ มีทักษะ การดำเนินงานที่เชื่อมโยงกับส่วนท้องถิ่น รวมทั้งได้รับการเสริมสร้างขวัญกำลังใจ พัฒนา ต่อยอดความรู้ความสามารถ ให้สามารถปฏิบัติงานในพื้นที่ได้อย่างเต็มกำลังความสามารถ และสามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้ อย่างมีประสิทธิภาพ

(๒.๕) กำกับ ติดตาม และประเมินผลโครงการสำคัญ รวมทั้งการสร้างการมีส่วนร่วม ของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผ่านการสำรวจ และรับฟังความเห็น เพื่อนำมาปรับปรุง และพัฒนากระบวนการ การแก้ไขปัญหาพื้นที่ให้มีประสิทธิภาพและครอบคลุม

(๒.๖) ทบทวนการบังคับใช้กฎหมายพิเศษ และพัฒนากลไกรองรับการปรับลด พื้นที่บังคับใช้กฎหมายพิเศษ โดยในกระบวนการทบทวนการบังคับใช้กฎหมายพิเศษ การปรับลดพื้นที่ฯ จะต้องมีการประเมินผล และกำหนดตัวชี้วัดที่ชัดเจน รวมทั้ง ต้องรับฟังความเห็นทั้งจากภาครัฐ ภาคประชาชนและภาคส่วน อื่นๆ อย่างรอบด้านทั้งนี้ เพื่อมุ่งให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพภายใต้กลไกปกติ

(๒.๗) ประยุกต์ใช้งานวิชาการ และงานวิจัยจากสถาบันวิชาการ เพื่อปรับปรุง และพัฒนาประสิทธิภาพในการบริหารจัดการพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

(๓) หน่วยงานเจ้าภาพ ได้แก่ สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ โดยสำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้

๓.๒.๔ กรอบคิดการกำหนดโครงการสำคัญ

หน่วยงานเจ้าภาพแนวทาง คือ แนวทางความมั่นคง โดย กอ.รมน./กอ.รมน.ภาค ๔ สน. และแนวทางด้านการพัฒนา โดย ศอ.บต. และแนวทางด้านการบริหารจัดการภาครัฐ โดย สมช. ร่วมกับหน่วยงานเจ้าภาพแผนงาน พิจารณาจัดทำรายละเอียดแผนการดำเนินงาน กำหนดกลุ่มเป้าหมาย พื้นที่เป้าหมาย แนวทางปฏิบัติ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งกำหนดโครงการสำคัญภายใต้แผนงาน

๓.๓ ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

๓.๓.๑ กลไกการขับเคลื่อนงานตั้งแต่ระดับนโยบาย การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ และการดำเนินงานในระดับพื้นที่ที่มีความเชื่อมโยงกันอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพรวมทั้ง มีการบูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานรัฐและภาคส่วนต่าง ๆ อย่างแนบสนิทโดยมีความมุ่งหมายที่ทำให้ปัญหาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้สิ้นสุดลงได้อย่างแท้จริง

๓.๓.๒ เจ้าหน้าที่รัฐมีความเข้าใจสถานการณ์ปัญหาที่ถูกต้อง รวมทั้ง เข้าถึงความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง พร้อมทั้งมีความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติงานการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้

๓.๓.๓ ทุกภาคส่วนมีความเข้าใจ และสนับสนุนการดำเนินงานการแก้ปัญหาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่มุ่งสู่เป้าหมายสู่การสร้างสังคมที่มีสันติสุขร่วมกัน
